

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету гірничої
справи, природокористування та
будівництва

«26» серпня 2025 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

Володимир КОТЕНКО

ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 184 «Гірництво»
освітньо-професійна програма «Гірництво»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
кафедра маркшейдерії

Схвалено на засіданні кафедри
гірничих технологій та
будівництва ім. проф. Бакка М.Т.
25 серпня 2025 р., протокол № 08
Завідувач кафедри

Сергій БАШИНСЬКИЙ

Гарант освітньо-професійної
програми

Володимир КОТЕНКО

Розробники: к.т.н., доц., доц. кафедри маркшейдерії Володимир КОТЕНКО
к.т.н., доцент кафедри гірничих технологій та будівництва
ім. проф. Бакка М.Т. Сергій БАШИНСЬКИЙ
к.т.н., доцент кафедри маркшейдерії Володимир ШЛАПАК

Житомир
2025-2026

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 2

Програма проходження переддипломної практики для спеціальності 184 «Гірництво», освітньо-професійної програми «Гірництво» / Укладачі Володимир КОТЕНКО, Сергій БАШИНСЬКИЙ, Володимир ШЛАПАК. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2025. – 17 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 3

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	6
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	8
4. ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	10
5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ ТА ЇЇ ЗАХИСТУ	11
6. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	12
7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	13
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	16

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 4

ВСТУП

Переддипломна практика посідає ключове місце у системі підготовки здобувачів освіти за спеціальністю 184 «Гірництво» та є завершальним етапом формування їхніх професійних умінь і навичок. Вона спрямована на закріплення набутих теоретичних знань у реальних виробничих умовах і створює підґрунтя для якісного виконання кваліфікаційної роботи, а також для подальшої самостійної діяльності у сфері гірничого виробництва.

Сучасні тенденції розвитку гірничої промисловості зумовлюють необхідність підготовки фахівців, здатних працювати в умовах технологічної модернізації, цифровізації виробничих процесів, впровадження ресурсозберігаючих рішень та дотримання високих стандартів промислової безпеки й екологічної відповідальності. У цьому контексті переддипломна практика набуває особливої значущості, оскільки надає можливість здобувачам освіти безпосередньо ознайомитися з функціонуванням гірничих підприємств, особливостями організації виробництва та специфікою застосування сучасних технологій.

Базами проходження практики виступають гірничодобувні, збагачувальні та переробні підприємства, де здобувачі освіти мають змогу вивчити структуру управління, технологічні процеси видобутку і переробки корисних копалин, особливості експлуатації гірничого обладнання, системи забезпечення безпеки праці, вентиляції, водовідливу, енергозабезпечення та екологічного контролю.

Проходження переддипломної практики є обов'язковою складовою підготовки до виконання кваліфікаційної роботи. Під час практики здобувачі освіти збирають виробничі дані, здійснюють їх аналіз, формують обґрунтовані висновки та пропозиції, що стають основою для прийняття ефективних інженерних рішень у сфері раціонального використання надр і вдосконалення гірничих технологій.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Переддипломна практика є обов'язковим елементом практичної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 184 «Гірництво» освітнього ступеня «бакалавр» і проводиться на 4 курсі у 8 семестрі згідно з навчальним планом освітньо-професійної програми. Вона забезпечує підсумковий етап формування професійної готовності майбутнього фахівця до виконання кваліфікаційної роботи та подальшої інженерної діяльності у сфері гірничого виробництва.

Зміст, вид, програма переддипломної практики та форми звітності визначаються «Положенням про проведення практики здобувачів освіти Державного університету «Житомирська політехніка», затвердженим наказом №284/од від 26.06.2020 року, нормативними документами та рішеннями Міністерства освіти і науки України щодо організації практичної підготовки

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 5

здобувачів освіти, навчальними планами спеціальності та освітньо-професійною програмою «Гірництво».

Тривалість практики становить 6 кредитів ЄКТС, що відповідає 180 годинам навчального навантаження здобувача освіти.

Базами практики виступають підприємства гірничодобувного, гірничозбагачувального та переробного профілю: кар'єри, шахти, рудники, збагачувальні фабрики, дільниці первинної переробки мінеральної сировини, геологічні підрозділи та інші об'єкти, діяльність яких пов'язана з видобутком і раціональним використанням корисних копалин. Умови бази практики мають забезпечувати можливість ознайомлення здобувача освіти з реальними виробничими процесами, сучасним обладнанням, організацією робіт та системами управління виробництвом.

Під час проходження практики здобувач освіти залучається до виконання виробничо-технічних та інженерних завдань відповідно до напрямку підготовки та тематики майбутньої кваліфікаційної роботи. Залежно від можливостей підприємства, здобувач може виконувати функції стажиста, помічника інженера дільниці, помічника майстра, оператора технологічного обладнання або інші обов'язки інженерного характеру.

При проходженні практики здобувач освіти зобов'язаний:

- виконувати програму практики та індивідуальні завдання;
- дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства, вимог охорони праці та техніки безпеки;
- ознайомитися зі структурою гірничого підприємства, функціями виробничих і допоміжних підрозділів;
- набути практичних навичок у сфері технологічних процесів видобутку та переробки корисних копалин;
- зібрати виробничі матеріали, необхідні для виконання кваліфікаційної роботи;
- вести щоденник практики з фіксацією виконаних робіт за кожен робочий день.

Завершення переддипломної практики передбачає підготовку звіту, що відображає результати виконаної роботи, та його захист у встановленому порядку. Успішний захист звіту є обов'язковою умовою допуску здобувача освіти до виконання кваліфікаційної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 6

2. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Метою переддипломної практики є збирання, систематизація та аналіз фактичних матеріалів за темою кваліфікаційної роботи, поглиблене ознайомлення з виробничо-господарською діяльністю підприємства з видобутку корисних копалин, вивчення технологічних процесів видобутку та переробки мінеральної сировини, а також закріплення, узагальнення й практичне застосування теоретичних знань, отриманих під час вивчення обов'язкових і вибіркових дисциплін освітньо-професійної програми «Гірництво».

Переддипломна практика спрямована на формування у здобувача освіти цілісного професійного бачення об'єкта дослідження, розвиток інженерного мислення та підготовку до самостійного виконання кваліфікаційної роботи на основі реальних виробничих даних.

Завданнями переддипломної практики є:

- закріпити теоретичні знання, здобуті при вивченні дисциплін професійної підготовки згідно із навчальним планом освітнього рівня «бакалавр»;
- визначити актуальність і напрямки досліджень з вибраної теми кваліфікаційної роботи;
- набути навичок практичного застосування теоретичних знань для розв'язання завдань гірничого спрямування;
- зібрати матеріали для написання бакалаврської роботи;
- скласти звіт про практику та захистити його.

Зміст переддипломної практики направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 184 «Гірництво» та освітньо-професійною програмою «Гірництво»:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здійснення безпечної діяльності.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК2. Здатність характеризувати геологічні процеси та закономірності формування властивостей гірських порід.

СК4. Здатність до гірничо-геометричного маркшейдерсько-геодезичного забезпечення технологій видобутку корисних копалин, будівництва гірничих підприємств і підземних споруд, розроблення геолого-маркшейдерської, технічної та обліково-контрольної документації.

СК5. Здатність до проектування складових систем і технологій гірничо-геологічних підприємств.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 7

СК6. Здатність здійснювати технічне керівництво підземним будівництвом, реконструкцією, переоснащенням, ремонтом, введенням в експлуатацію ланок гірничих підприємств.

СК7. Здатність до експлуатації складових систем і технологій гірничих підприємств.

СК8. Здатність аналізувати режими експлуатації об'єктів гірництва та виконувати оптимізацію їх функціонування.

СК9. Здатність оцінювати стан і технічну готовність устаткування ланок гірничих підприємств за критеріями забезпечення заданої продуктивності та безпеки експлуатації.

СК11. Здатність до забезпечення протиаварійного захисту ланок гірничих підприємств та екологічної безпеки проведення гірничих та інших робіт.

СК13. Здатність оцінювати ефективність технологічних процесів гірництва за техніко-економічними критеріями.

СК14. Здатність обирати і розраховувати раціональні схеми переробки та збагачення корисних копалин.

СК15. Здатність використовувати сучасні прикладні програмні продукти та геоінформаційні системи для автоматизації маркшейдерських робіт та планування гірничих робіт.

Отримані знання з переддипломної практики стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 184 «Гірництво» та освітньо-професійною програмою «Гірництво»:

РН1. Здійснювати системний аналіз гірничих систем і технологій.

РН2. Знати термінологію гірництва та вільно спілкуватися фаховою державною та іноземною мовою усно і письмово.

РН4. Приймати рішення з професійних питань у важкопрогнозованих особливо небезпечних умовах з урахуванням цілей, строків, ресурсних та законодавчих обмежень, екологічних та етичних аспектів.

РН6. Аналізувати геологічні процеси з урахуванням базових закономірностей формування гірських порід.

РН8. Розробляти технологічні операції та процеси гірничих підприємств.

РН9. Знати та застосовувати правила і норми технічної експлуатації систем і технологій гірництва.

РН10. Застосовувати сучасні методи діагностики стану елементів ланок гірничих систем та технологій у промислових і лабораторних умовах.

РН11. Знати вимоги законодавства щодо безпечного ведення робіт і експлуатації обладнання у сфері професійної діяльності, вміти забезпечувати виконання цих вимог у практичних ситуаціях.

РН12. Здійснювати технічні й організаційні заходи щодо запобігання аваріям і катастрофам та забезпечення екологічної безпеки проведення гірничих та інших робіт.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 8

РН14. Визначати ефективність використання систем і технологій гірництва за техніко-економічними критеріями.

РН15. Здійснювати гірничо-геометричне маркшейдерсько-геодезичне забезпечення технологій видобутку корисних копалин і будівництва гірничих підприємств і підземних споруд та розробляти геолого-маркшейдерську, технічну та обліково-контрольну документацію.

РН16. Проектувати елементи гірничих систем та технологій.

РН17. Застосовувати спеціалізовані пакети прикладних програм під час проектних та експлуатаційних розрахунків параметрів технологічних процесів гірничих підприємств.

Під час проходження переддипломної практики здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломну практику організовує випускаюча кафедра маркшейдерії та кафедра гірничих технологій та будівництва ім. проф. Бакка М.Т. Підставою для проведення переддипломної практики є договір встановленої форми. Не пізніше, ніж за один місяць до початку практики ректор університету видає наказ про проведення практики (за поданням випускаючих кафедр), який доводиться до здобувачів на організаційних зборах.

Базами переддипломної практики є провідні підприємства гірничої галузі України, з якими Державний університет «Житомирська політехніка» укладає відповідні договори. Переддипломна практика бакалаврів відбувається під контролем керівника практики від університету та керівника від підприємства.

Безпосередніми керівниками практики від університету призначаються викладачі кафедр, які забезпечують підготовку здобувачів освіти за спеціальністю 184 «Гірництво», відповідно до розподілу навантаження та закріплення керівників практики. Керівник практики від університету контролює відповідність виконання завдань програмі практики, проходження інструктажу та навчання з охорони праці,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 9

забезпечення підприємством нормальних умов праці та побуту, перевіряє правильність запису у щоденнику, хід виконання індивідуального завдання і збору матеріалів.

Керівник практики від підприємства призначається з числа провідних спеціалістів відповідного напрямку наказом по підприємству. Він організує і контролює роботу здобувача вищої освіти відповідно до програми практики, забезпечує навчання та інструктаж з охорони праці, здійснює нагляд за безпекою та умовами праці на робочому місці. Після закінчення практики керівник надає письмовий відгук у журналі проходження практики.

Перед початком практики проводиться настановна нарада за участю керівників практики та здобувачів освіти. Під час наради надається інформація про мету, завдання, зміст, терміни проходження практики, порядок ведення щоденника та вимоги до підготовки звіту.

Організація діяльності здобувачів освіти під час переддипломної практики відбувається відповідно до внутрішніх нормативних документів закладу вищої освіти, навчального плану спеціальності та вимог освітньо-професійної програми. Режим роботи здобувача освіти на базі практики визначається правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства. Щоденна діяльність під час переддипломної практики спрямована на виконання виробничо-технічних та аналітичних завдань відповідно до теми кваліфікаційної роботи, вивчення технологічних процесів, опрацювання технічної документації та збирання необхідних матеріалів.

Обов'язки здобувача освіти:

- отримати необхідну документацію та консультації щодо організації роботи і оформлення звіту;
- своєчасно прибути на базу практики та розпочати виконання завдань;
- ознайомитися з режимом роботи підприємства і дотримуватися його;
- дотримуватися вимог охорони праці та техніки безпеки;
- сумлінно виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- проводити дослідження за тематикою кваліфікаційної роботи;
- відповідати за якість виконаних робіт;
- своєчасно підготувати та подати звіт про проходження переддипломної практики.

Обов'язки керівника практики від університету:

- довести до відома здобувачів план-графік проходження практики;
- провести інструктаж з питань охорони праці та техніки безпеки;
- забезпечити здобувачів методичними матеріалами;
- здійснювати методичне керівництво виконанням програми практики та індивідуального завдання;
- надавати консультації щодо збирання матеріалів і підготовки звіту;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 10

- оцінювати результати проходження практики та брати участь у захисті звітів.

Обов'язки керівника від бази практики:

- провести вступний інструктаж з техніки безпеки;
- ознайомити здобувача освіти з діяльністю підприємства та умовами роботи;
- сприяти виконанню програми переддипломної практики та індивідуального завдання;
- забезпечувати доступ до необхідної інформації та документації;
- контролювати виконання здобувачем освіти поставлених завдань;
- після завершення практики надати відгук про роботу здобувача освіти.

4. ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Етапи проходження практики:

4.1 Ознайомчий етап

Під час ознайомчого етапу головні задачі здобувача визначення проблеми та її актуальності, аналіз літературних джерел з теми дослідження, конкретизація теми та обґрунтування її актуальності та характеристика сфери використання і оцінка значущості очікуваних результатів прикладного характеру; Здобувачі встановлюють контакт з керівником практики, проходять інструктаж з техніки безпеки та знайомляться з структурою підприємства. Здобувачі формують загальне уявлення про підприємство, його технологічний цикл та роль інженера в ньому.

4.2 Пошуковий етап

За цей період здобувачі визначають структуру роботи, послідовність етапів проведення поставлених завдань. Проводять пошуки інформації на об'єкті дослідження. Оброблюють данні, виконують необхідні розрахунки, складають аналітичні таблиці, схеми, графіки тощо. При обробці інформації варто застосовувати комп'ютерні технології.

4.3 Камеральний етап

Камеральний період присвячений кінцевому оформленню письмового звіту, що подається керівнику в день кінця переддипломної практики під час заліку. У цей період здобувачі вищої освіти проводять узагальнення та аналіз отриманої на підприємстві інформації, аналізують помилки та труднощі з якими стикались під час попередніх етапів переддипломної практики. Проводять обґрунтування висновків та пропозицій за результатами дослідження, підготовлюють звіт.

Індивідуальне завдання під час переддипломної практики передбачає поглиблене опрацювання одного або кількох питань гірничого виробництва чи маркшейдерської справи з їх детальним аналізом, оцінкою та узагальненням отриманих результатів.

Зміст індивідуального завдання безпосередньо пов'язується з тематикою майбутньої кваліфікаційної роботи здобувача освіти та спрямований на збирання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 11

фактичних матеріалів, необхідних для її виконання. Результати виконання індивідуального завдання можуть бути використані під час підготовки доповідей на наукових семінарах, конференціях, а також покладені в основу окремих розділів кваліфікаційної роботи.

Тему індивідуального завдання визначає керівник переддипломної практики від університету з урахуванням тематики кваліфікаційної роботи здобувача освіти. У процесі проходження практики тема завдання може уточнюватися або конкретизуватися відповідно до реальних умов роботи на базі практики та зібраних матеріалів.

4.4. Захист звіту (доповіді основних результатів з поясненням основних аспектів)

Цей пункт передбачає презентацію підготовленого звіту. Основна мета доповіді – коротко, чітко і переконливо представити ключові результати роботи, які описані у звіті, а також пояснити найважливіші аспекти, що підтверджують обґрунтованість і цінність отриманих даних чи висновків.

5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ ТА ЇЇ ЗАХИСТУ

Керівнику переддипломної практики від університету здобувач освіти подає письмовий звіт про виконання програми практики, відгук керівника від бази практики з оцінкою його діяльності, а також результати виконання індивідуального завдання.

У звіті здобувач освіти відображає зміст і обсяг виконаних робіт, детально розкриває питання, пов'язані з темою кваліфікаційної роботи, подає результати проведених досліджень, формулює обґрунтовані висновки, пропозиції, а також зазначає зауваження та рекомендації за підсумками практики.

При оформленні звіту потрібно дотримуватись наступних вимог:

1. Текст курсового проекту набирається шрифтом Times New Roman розміром 14 пунктів. Коли потрібно вставити цитату розміром більше за 4 рядка, то текст набирається розміром 12 пунктів.

2. Вирівнювання по ширині.

3. Рядки розміщуються з інтервалом 1,5.

4. Сторінка повинна мати поля таких розмірів: зліва – 20 (25) мм, справа – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм.

5. На сторінці - не більше 30 рядків.

6. Кожен абзац починається з відступу 10 мм. Додаткові інтервали між абзацами відсутні.

Сторінки звіту нумеруються наскрізно. До звіту додаються графічні матеріали, схеми, таблиці, результати вимірювань, фотографії та інші матеріали, зібрані під час проходження переддипломної практики та необхідні для виконання кваліфікаційної роботи та надається доповідь.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 12

Основна мета доповіді – коротко, чітко і переконливо представити ключові результати роботи, які описані у звіті, а також пояснити найважливіші аспекти, що підтверджують обґрунтованість і цінність отриманих даних чи висновків

Документальним результатом виконання індивідуального завдання є аналітичний матеріал (реферативного або дослідницького характеру), який може становити окремий розділ звіту та безпосередньо використовуватися під час написання кваліфікаційної роботи. Усі матеріали переддипломної практики впорядковуються та оформлюються в єдиному комплекті звітної документації.

6. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час проходження переддипломної практики здобувач освіти разом із керівником від бази практики узгоджує та дотримується затвердженого графіка її проходження відповідно до програми практики.

У процесі практики здобувач освіти відповідно до програми накопичує фактичні матеріали: статистичні дані, технічні показники діяльності підприємства, характеристики окремих виробничих процесів, графічні та аналітичні матеріали, які надалі використовуються для підготовки звіту та виконання кваліфікаційної роботи.

На підставі виконаних робіт і зібраних матеріалів здобувач освіти складає письмовий звіт про виконання програми переддипломної практики.

Письмовий звіт у встановлені терміни подається керівникові від бази практики для перевірки. Після перевірки звіт підписується керівником та, за потреби, засвідчується в установленому порядку.

За результатами проходження переддипломної практики керівник від бази практики надає відгук, у якому оцінюється робота здобувача освіти, його здатність застосовувати теоретичні знання на практиці, рівень професійної підготовки, дисциплінованість та якість виконаних завдань. У відгуку також можуть бути надані пропозиції щодо вдосконалення підготовки фахівців.

Керівник практики від університету у своєму висновку оцінює теоретичний і практичний рівень виконаних здобувачем освіти досліджень, їх значення для підготовки кваліфікаційної роботи, якість оформлення звітної документації та формує рекомендації щодо оцінювання результатів практики.

Для захисту звіту з переддипломної практики завідувачем кафедри призначається комісія, до складу якої входять представники кафедри та керівники практики від університету. Здобувач освіти індивідуально захищає звіт, презентує виконану роботу та відповідає на запитання членів комісії щодо змісту та результатів своєї діяльності під час практики. Під час захисту здобувач освіти також може надати пропозиції щодо вдосконалення організації переддипломної практики.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОКЗ7-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 13

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Результати захисту звіту з переддипломної практики оцінюються за національною шкалою та шкалою ECTS. Під час захисту оцінюються здатність здобувача освіти аргументовано висловлювати власну думку, коректно використовувати фахову термінологію, формулювати обґрунтовані висновки та надавати практичні рекомендації за результатами виконаної роботи.

Основні критерії оцінювання переддипломної практики

Оцінку «відмінно» (90–100 балів / «А») здобувач освіти отримує, якщо його доповідь свідчить про глибоке розуміння теоретичних положень і практичних аспектів виконаної роботи; матеріал викладено логічно та послідовно; висновки й узагальнення є точними та безпосередньо пов'язаними з реальними виробничими процесами; відгуки керівників практики позитивні; звіт оформлено відповідно до встановлених вимог.

Оцінку «добре» (82–89 балів / «В» або 74–81 балів / «С») здобувач освіти отримує, якщо доповідь загалом відповідає зазначеним критеріям, однак матеріал подано недостатньо систематизовано; окремі висновки мають неточності; відповіді на запитання членів комісії переважно правильні; у звіті наявні незначні зауваження щодо змісту або оформлення.

Оцінку «задовільно» (64–73 бали / «D» або 60–63 бали / «E») здобувач освіти отримує, якщо доповідь демонструє загальне розуміння завдань переддипломної практики; наявні суттєві прогалини в теоретичній підготовці та практичному аналізі; висновки недостатньо аргументовані; звітна документація оформлена з помітними недоліками.

Оцінку «незадовільно» (35–59 балів / «FX» або 0–34 бали / «F») здобувач освіти отримує у разі невиконання програми переддипломної практики, відсутності необхідних знань для обґрунтування виконаної роботи, неспроможності відповісти на запитання під час захисту та невідповідності звіту встановленим вимогам.

Оцінка за переддипломну практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки здобувача освіти за підписом керівника практики від університету. Вона враховується нарівні з іншими оцінками, що характеризують успішність здобувача освіти.

Підсумки проведення переддипломної практики розглядаються на засіданнях кафедри, де аналізуються результати її проходження, обговорюються пропозиції здобувачів освіти та керівників практики щодо вдосконалення її організації та співпраці з базами практики.

Оцінювання здобувачів освіти денної та заочної форм навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка» (Наказ №93/од від 28.03.2025 р.) та «Положенням про проведення практики здобувачів освіти Державного університету «Житомирська політехніка», затвердженим наказом №284/од від 26.06.2020 року. (<https://docs.ztu.edu.ua/>).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 14

Критерії та шкала оцінювання проходження здобувачем переддипломної практики

Критерій	Відмінно (максимальний бал)	Добре	Задовільно	Незадовільно
Компоненти звіту	Усі обов'язкові та додаткові елементи присутні (схеми, графіки тощо).	Всі обов'язкові елементи присутні.	Відсутній один обов'язковий елемент, але є додаткові.	Бракує декількох обов'язкових елементів.
	15	12	10	5
Мета	Мета переддипломної практики чітко визначена та сформульована.	Мета визначена, але дещо незрозуміло сформульована.	Мета частково визначена та незрозуміло сформульована.	Мета сформульована помилково або є неактуальною.
	15	12	10	5
Рисунки/схеми	Чіткі, точні схеми, що полегшують розуміння. Позначення акуратні й точні.	Схеми позначено акуратно та точно.	Схеми позначено недосконало.	Необхідні рисунки/схеми відсутні або відсутні важливі позначення.
	10	8	6	4
Етапи проведення роботи	Етапи подані в логічному порядку покроково, кожен крок пронумеровано і подано у вигляді окремого речення.	Етапи перераховано в логічному порядку, але не пронумеровано або не оформлено окремими реченнями.	Етапи перераховано, але порядок нелогічний.	Опис проведення переддипломної практики не містить точного переліку її етапів.
	10	8	6	4
Висновки	Описано отримані навички, інформацію та майбутнє їх використання у життєвих ситуаціях.	Описано отриману інформацію та можливе її застосування.	Коротко описано отриману інформацію.	Підсумки відсутні.
	10	8	6	2
Захист звіту	Впевнена та аргументована презентація, здобувач впевнено відповідає на всі запитання, дотримується регламенту.	Загалом упевнена презентація, відповіді на запитання не завжди точні, незначні порушення регламенту.	Презентація недостатньо структурована, є помилки у відповідях, значні порушення регламенту.	Відсутність підготовленої презентації, нездатність відповідати на запитання.
	40	30	20	10

Переддипломна практика оцінюється максимально у 100 балів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОКЗ7-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 15

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОК37-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 16

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Білецький В. С. Технологія збагачення корисних копалин / В. С. Білецький, П. С. Смирнов. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2004. – 480 с. – Режим доступу: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Technologia_zbagachennia_korysnykh_kopalyn.pdf
2. Білецький В. С. Основи техніки та технології збагачення корисних копалин / В. С. Білецький. – Донецьк : ДонНТУ, 2012. – 312 с. – Режим доступу: <https://core.ac.uk>
3. Білецький В. С. Гірничі роботи : підручник / В. С. Білецький, М. І. Ступнік. – Дніпро : НГУ, 2021. – 356 с. – Режим доступу: <https://repository.nmu.org.ua>
4. Ступнік М. І. Відкрита розробка родовищ корисних копалин : навчальний посібник / М. І. Ступнік, О. В. Калініченко. – Кривий Ріг : КНУ, 2018. – 280 с. – Режим доступу: <https://core.ac.uk>
5. Кузьменко О. М. Транспортні системи гірничих підприємств : навчальний посібник / О. М. Кузьменко, В. О. Колосов. – Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2018. – 245 с. – Режим доступу: <https://repository.nmu.org.ua>
6. Півняк Г. Г. Геометризація та підрахунок запасів родовищ корисних копалин : навчальний посібник / Г. Г. Півняк, В. І. Самусенко. – Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2020. – 198 с. – Режим доступу: <https://ep3.nuwm.edu.ua>
7. Самусенко В. І. Основи маркшейдерської справи : навчальний посібник / В. І. Самусенко. – Дніпро : НГУ, 2017. – 260 с. – Режим доступу: <https://repository.nmu.org.ua>
8. Правила безпеки у вугільних шахтах : НПАОП 10.0-1.01-10. – Київ : Держпраці України, 2010. – 214 с. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
9. Правила охорони праці під час розробки родовищ корисних копалин відкритим способом : НПАОП 0.00-1.24-10. – Київ : Держгірпромнагляд, 2010. – 96 с. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
10. Правила безпеки під час підричних робіт : НПАОП 0.00-1.66-13. – Київ : Держпраці України, 2013. – 128 с. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
11. McPherson M. J. Mine Ventilation and Air Conditioning / M. J. McPherson. – Dordrecht : Springer, 1993. – 905 p. – Available at: <https://www.researchgate.net>
12. Hartman H. L. Mine Ventilation and Air Conditioning / H. L. Hartman, J. M. Mutmanský. – New York : Wiley, 1997. – 720 p. – Available at: <https://archive.org>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.05-07.01/ 184.00.1/ Б/ОКЗ7-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 17

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. <https://gmk.center/ua/news/industry-ua/> – сайт присвячений актуальним новинам, аналітиці, інтерв'ю, інфографіці та дослідженням у металургійній та гірничодобувній галузях України та світу.;
2. <https://rubryka.com/tag/girnycha-promyslovist/> – Категорія на порталі “Рубрика”, де зібрані теми, статті та новини про стан гірничої галузі в Україні;
3. <https://www.mining.com/> – глобальний портал з новинами, аналітикою та коментарями щодо видобутку корисних копалин, ринків металів та стратегій компаній у гірничій галузі;
4. <https://www.mining-technology.com> – портал із новинами, аналітичними матеріалами, технічними оглядами та цифровими журналами про технології гірничої промисловості (від розвідки до автоматизації);
5. <https://www.globalminingreview.com/> – Онлайн-журнал та ресурс з оглядами новин, проєктів, впровадження технологій, безпеки і сталого розвитку у гірничій галузі.